

Moduł III - RESZTA GRAMY

Lekcja 1 “Bezokolicznik i Rzeczownik odczasownikowy - banał błędnie tłumaczony w szkole”

- ❖ Czym jest rzeczownik i jakie pełni funkcje?
  - fizyczny
    - (jabłko, Krzysiek, John, Polska, rower, bike)
  - niefizyczny (abstrakcyjny)
    - (miłość, love, wzrost, increment, bieganie)

- ❖ Czym jest czasownik i jakie pełni funkcje?
  - nazwanie czynności
  - osoba, czas, aspekt, liczba, rodzaj + negacja, pytania (informacje o okolicznościach)

- ❖ Odmiana czasownika - co to tak naprawdę jest?
  - czasownik odmieniony = “Przekazywacz Informacji”
  - czasownik nie odmieniony = Bezokolicznik

- ❖ Forma bezokolicznika w języku polskim i przykłady odmian
  - robić, pić, spać, kłamać
  - robię, robisz, robi, robicie, robimy, robią... // robiłem / **zrobiłem**... // zrobię, zrobisz...

- ❖ Forma w języku angielskim
  - “to” - błąd w szkolnych podręcznikach
    - to do - robić
    - do - robię, robisz, robią...
  - wyjątki: np. czasowniki modalne (po nich ucinamy “to”) (więcej w jednej z kolejnych lekcji tego modułu)

- ❖ Rzeczownik odczasownikowy w języku polskim
  - bieganie, sprzątanie, czyszczenie, robienie

- ❖ Rzeczownik odczasownikowy w języku angielskim
  - to run - running (wspomnę podwajanie liter w jednej z kolejnych lekcji)
  - to clean - cleaning
  - to drink - drinking
  - to eat - eating

❖ Przykłady bezokoliczników i rzeczowników odczasownikowych w zdaniach

- like (obie opcje)
  - I like to eat.
  - I like eating.

- enjoy (jedna opcja)
  - I enjoy eating.
  - My mum enjoyed listening to your songs, really!

- rzeczownik odczasownikowy - inne przykłady
  - Eating, drinking and sleeping - I won't be doing much more than this during Christmas.
  - Jogging really gives me energy in the morning.
  - I thought cleaning the house would be enough punishment for this child.

- bezokolicznik - inne przykłady
  - Do you need a break to finish your food?
  - Tomorrow John wakes up earlier to send this parcel.
  - To speak English seems difficult, but it will change after this training.

- uwaga!
  - I like eating.
  - I like food.

Ćwiczenie:

1. Zapisz 5 swoich zdań z **bezokolicznikami**.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

2. Zapisz 5 swoich zdań z **rzeczownikami odczasownikowymi**.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Lekcja 2 “To be, to have, to get, to do, to make – omówienie czasowników problematycznych”

- ❖ To be - być, najbardziej nieregularny czasownik
  - jako jedyny łączy funkcje czasownika faktycznego oraz czasownika pomocniczego
    - Were you at the restaurant yesterday?
    - Are you coming?
    - She isn't there!
  - *to be away* - pójść sobie, “nie być”, “być oddalonym”
  - *to be back* - być z powrotem

- ❖ To do - robić
  - czasownik pomocniczy
    - How do you do?
    - Did you do laundry?
    - I don't do that on the weekend.
  - *to do something up* - zamknąć, zapiąć

- ❖ To make - robić
  - odmiana (make, made, made)
  - *to make* - zmusić, sprawić (make happier)
  - *to make sth up* - zmyślić coś
  - *makeup* - makijaż
  - *to make up* - wybaczyć sobie nawzajem

- ❖ To do vs to make

- ❖ To have - mieć
  - czasownik pomocniczy
  - wyrażenia
  - *to have to* - musieć

- ❖ To get - otrzymać, mieć (get, got, got lub gotten)
  - *to get into* - wejść
  - *to get up* - wstać
  - *to get to the truth* - dojść do prawdy
  - *to get over sth* - poradzić sobie z czymś
  - *to get back at sb* - zemścić się na kimś
  - *to get along* - polubić się z kimś
  - *to get on* - polubić się z kimś

- ❖ To have vs. to get
  - *to have* - “posiadać”
  - *to get* - “dostać”

- ❖ Wyjątki
  - uwaga na krótkie odpowiedzi (w których reszta zdania jest dopowiedziana)
    - Have you ever been to the USA?
    - Yes, I have.
  - *have got* - mniej formalny vs *have* - formalny

Ćwiczenie:

1. Napisz 4 swoje zdania z **to got** oraz **to have** tak, aby była widoczna różnica w ich znaczeniu, użyciu.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

2. Napisz 4 swoje zdania z **to do** oraz **to make** tak, aby była widoczna różnica w ich znaczeniu, użyciu.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

3. Napisz 12 swoich zdań z wyrażeniami, które *odznaczyłem kursywą*.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

8. ....

9. ....

10. ....

11. ....

12. ....

Lekcja 3 “Dopełniacz saksoński (‘s) oraz słówko “of” - musisz to znać”

- ❖ Przynależność - jak o tym mówimy w polskim?
  - Tego domu dach jest stary. (aczkolwiek w niektórych przypadkach stylistycznie dziwne, jak widać)
  - Dach tego domu jest stary.

- ❖ Również dwie możliwości w angielskim
  - ‘s (kogoś-czegoś+ rzecz)
    - This house’s roof is old.
  - of (rzecz + kogoś-czegoś)
    - The roof of this house is old.

- ❖ Przykładowe zdania
  - This car’s tires are damaged.
  - Your mum’s sister is your aunt.
  - The tires of this car are damaged.
  - ale
  - The sister of your mum’s is your aunt. (emfaza dla osób, poniżej w wyjątkach)

- ❖ Wyjątki dla bardziej dociekliwych (s’)
  - standardowa liczba mnoga
    - These cars’ tires are damaged
    - My parents’ country is Poland, but I was born in Germany.
  - liczba mnoga wyjątki
    - These children’s clothes are dirty and wet.
    - Mice’s feet are so tiny!
  - kontynuacja domyślna dla wszystkich
    - The party starts at my aunt’s.
  - skrócenie domyślnych (rzadkie, raczej do nazw własnych, np. nazwa pubu)
    - Grab a beer with us, we meet at Johns.
  - emfaza przy osobach (of + ‘s razem) (struktura: “... of yours”)
    - This marvelous car of **Marek’s** is very expensive!
    - This marvelous car of **his** is very expensive!

Ćwiczenie:

1. Napisz 8 zdań: 4 z **of** oraz 4 z **‘s**.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

Lekcja 4 “Czasowniki modalne (can, must, should) - używasz ich bardzo często”

- ❖ Co to jest czasownik modalny i czym się charakteryzuje?
  - dodaje znaczenie innemu czasownikowi (przekazuje więcej info o stosunku mówiącego do danej czynności)
  - dlatego potrzebuje innego czasownika, by zbudować poprawną strukturę
  - modalne zachowują się jak czasowniki pomocnicze (tworzą pytania, przeczenia)

- ❖ Jakie mamy czasowniki modalne w języku polskim?
  - kwestia dużo bardziej skomplikowana (czasowniki takie jak w angielskim, leksemy, również niektóre czasowniki nieosobowe)
  - musieć, chcieć, potrafić

- ❖ Najważniejsze angielskie modalne
  - can - móc, być w stanie, potrafić
  - must - musieć
  - should - mieć powinność, powinno się coś

- ❖ Uwaga!
  - powyższych modalnych używamy w strukturach teraźniejszych
  - aby wyrazić powyższe w przeszłości:
    - could
    - had to
    - ~~should~~ - brak (istnieje “must have” oraz “should have” ale użycie się zmienia - temat na rozszerzoną)
  - aby wyrazić przyszłość:
    - will be able
    - will have to
    - ~~should~~ - tylko w strukturach present (w Module II wyjaśniam jak używać struktur teraźniejszych w kontekście przyszłości)

- ❖ Zasada związana z “to”
  - modalny potrzebuje kolejnego czasownika w zdaniu
  - ten kolejny czasownik jest w formie bezokolicznika, ale jest pozbawiony “to”

- ❖ Przykładowe zdania
  - Twierdzenia
    - I can help you.
    - We should study languages.
    - **They must be there at 5 pm, it is obligatory.**
    - **They have to see this, they love Spiderman!**
    - He could work harder, but doesn't want to.
    - He could run faster when he was younger.
    - He was able to run faster when he was younger.
    - I had to be at home, because the courier was supposed to deliver a package.
    - You will be able to speak English fluently in a few months!
    - But you will have to work hard, if you want to achieve it!

➤ Pytania

- Can I help you?
- Should I send this document now?
- Must you be so ignorant?
- Could you do that for me?
- Could you walk, as a 2-year-old?
- Were you able to walk with these crutches?
- Did you have to tell him?
- Will you be able to pick me up in the morning?
- Will you have to leave so early?

➤ Przeczenia

- She can't help him.
- We shouldn't be here!
- **You can't be myopic if you want to become a pilot.**
- **You don't have to be so ignorant towards her!**
- **You mustn't walk on the right side of the road.**
- You couldn't walk until 5, which is unusual for children and we were worried.
- They weren't able to help him because of the number of patients at the hospital.
- We didn't have to take our umbrella, because it didn't even rain.
- He won't be able to speak English, because he does not exercise frequently.
- I won't have to stay in Poland, because languages give many opportunities.

❖ Uwaga

➤ mustn't   x   don't have to

Ćwiczenie:

1. Napisz 9 zdań z **should**, **can** oraz **must**. Dla każdego czasownika modalnego zbuduj zdanie **pytające**, **twierdzące** i **przeczące**.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....

Lekcja 5 “Question tags”

- ❖ Co to znaczy “tag” po angielsku?
  - tag - znacznik, metka, etykieta

- ❖ Jak rozumieć “question tags”?
  - question tag - “znacznik pytający”, “końcówka pytająca”
  - funkcja: przekształcenie zdania twierdzącego w pytanie
  - (szczególnie przydatne w komunikacji spontanicznej, rozmowie - kiedy nie da się cofnąć swoich słów, lub może być reakcją na komunikaty nadchodzące w trakcie mówienia)

- ❖ Question Tags w polskim
  - dużo trudniejsze, brak czytelnych zasad komponowania, duża rola intonacji
  - przykłady
    - czyż nie?
    - prawda?
    - no nie? (nieformalny)
    - tak?

- ❖ Jak budować Question Tags w języku angielskim
  - zasady
    - nie używamy, nie powtarzamy imion, nazw - tylko używamy zaimki (I, he, she, itp.)
    - plus / minus albo minus / plus = twierdzenie + negacja albo negacja plus twierdzenie
    - tag tworzymy za pomocą czasownika pomocniczego
    - chyba, że w zdaniu użyjemy czasowników modalnych lub czasownika to be - który jak wiemy z poprzednich lekcji jest samowystarczalny i sam sobie jest pomocniczym

  - przykłady
    - Sarah is a great singer, isn't she?
    - Your mum won't help you with English, will she?
    - We weren't listening to this song, were we?
    - She drinks too much booze, does she?
    - They killed Warwick in the jungle, didn't they?
    - They didn't kill Warwick by the Blue, did they?
    - Quebonafide could publish more songs, couldn't he?
    - You must ride on the right side of the road, mustn't you?

- ❖ Jakie są wyjątki
  - tryb rozkazujący + uprzejmość
    - Study English more often, will you? (would you? / could you?)
  - let's + shall
    - Let's have a conversation in English, shall we?
  - I am + aren't
    - I am so different to other teachers, aren't I?
  - słowo zawierające negację (**no...** → czyli **nobody, nothing, nowhere** oraz **never, little, hardly** itp.)
    - to nie do końca jest wyjątek, ale trzeba zwrócić uwagę na to, że negacja już jest zawarta w słówku, nie ma jej widocznej “na zewnątrz” w zdaniu, więc trzeba kumać temat. :)
    - You never know when to shut up, do you?
    - Buy some sugar. There is little left, is it?
    - You know nothing, Jon Snow, do you?

Ćwiczenie:

1. Napisz 15 zdań tak, aby w każdym użyć **question tag**. Postaraj się użyć wszystkich możliwych **tagów** (używaj twierdzeń i jak przeczeń)

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

8. ....

9. ....

10. ....

11. ....

12. ....

13. ....

14. ....

15. ....

Lekcja 6 “Odmiana czasowników i wyjątki w które nie zgłębialiśmy się na poprzednich lekcjach”

❖ **-ed + -es** to różne końcówki, ale będące w bardzo podobnym schemacie

➤ końcówka **-ed** lub **-d**

- czemu dwie możliwości? wynika to z zapisu oraz wypowiedziania
- kiedy używamy?
  - każda osoba
  - przeszłość w aspekcie dokonanym (Past Simple)
  - imiesłów czasu przeszłego (zrobiony, pomalowany) (w nieregularnych “3 kolumna”)
  - (używamy w Perfect i Stronie biernej)
- podwajanie
  - to plot - She plotted against her queen
  - to stop - The car stopped
- **y → i**
  - to fry - I fried some eggs.
  - to modify - They modified this virus.
ale
  - to play - He played The Witcher III on PlayStation.
- kiedy **-ed** a kiedy **-d**?
  - to browse - Tom browsed the whole Internet.
  - to kill - Mum killed a fly!
- wyjątki
  - akcent: to visit - visited

➤ końcówka **-s** lub **-es**

- czemu dwie możliwości? wynika to z zapisu oraz wypowiedziania
- kiedy używamy?
  - dla osób **ona, on, ono** (np. rzecz) → czyli **he, she, it**
  - tylko w czasie teraźniejszym oraz aspekcie dokonanym (Present Simple)
- czemu **-es**? to wynika z fonetyki (nie ucz się reguł, tylko ucz się z czego one wynikają)
  - słowa muszą być możliwe do wypowiedziania
- przykłady z **-es**
  - to miss - He misses all the shots.
  - to watch - She watches The Office on Netflix.
  - to splash - It splashes water all over the bathroom.
  - to go - She goes home at 3 pm every Friday.
  - to fix - He fixes this sink every month.
  - to buzz - My phone buzzes so loudly!
- **y → i**
  - to fry - He fries eggs every morning.
  - to modify - She modifies her schedule every month.
  - a fly - Mum killed two flies!

❖ **-ing**

- usuwanie niemego **e**
  - to come - They are coming.
- wyjątki są często słowami z innego języka (wtedy to **e** nie zawsze jest nieme)
  - canoe - I like canoeing.
- podwajanie (samogłoska przed spółgłoską → podwajamy spółgłoskę i dopiero ing)
  - to swim - She is swimming
  - to plot - They are plotting against us
  - to begin - The beginning of the match was difficult.
- **i** się nie "podwaja", ani **y** nie zmienia się w **i**
  - to fry - They are frying your chips just now.

❖ Uwaga!

- **-s** oraz **-es** w rzeczownikach
- podwajanie liter w innych końcówkach

Ćwiczenie:

1. Napisz zdania twierdzące w Past Simple z czasownikami: **to stop, to plan, to simplify, to fit, to admit, to refer, to travel**

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

2. Napisz zdania twierdzące w którymkolwiek czasie, ale z aspektem Continuous. Użyj czasowników: **to cry, to rot, to become, to plan, to try**

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

3. Napisz zdania twierdzące w Present Simple z czasownikami: **to piss, to finish, to catch, to mix, to try**

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....